

Nemůžete sehnat práci?
Zkuste to

NA VLASTNÍ

NO
ZE

Manuál do kapsy pro začínající drobné podnikatelky a podnikatele

evropský
sociální
fond v ČR

evropská unie

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

**Tato publikace vznikla v rámci projektu
č. CZ.1.04/3.4.04/76.00114 „Podnikání jako
flexibilní forma uplatnění na trhu práce“ a byla
financována z Evropského sociálního fondu
prostřednictvím Operačního programu Lidské
zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu
České republiky.**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Obsah

Předmluva	2
Úvod	5
1. Současná situace rodičů s dětmi na trhu práce	7
1.1 <i>Systém předškolní péče</i>	7
1.2 <i>Nabídka alternativních úvazků</i>	9
1.3 <i>Porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie</i>	12
1.4 <i>Genderová problematika a rovné příležitosti v ČR</i>	13
1.5 <i>Výhody a nevýhody podnikání oproti jiným alternativním úvazkům</i>	17
2. Jak na to?	22
3. Doporučení začínajících podnikatelek	36
4. Dobré praxe v podnikání	47
5. Sladění práce a rodiny	52
6. Výsledky dotazníkového průzkumu mezi absolventy poradenství	58
Zdroje, kontakty, závěr	62

Předmluva

Zaujal mě už titulek publikace: „Nemůžete sehnat práci? Zkuste to na vlastní noze!“ Vedle propagování pružné pracovní doby či zkráceného úvazku je zde totiž další možnost, jak maminky na mateřské a rodičovské dovolené kvalitně připravit na vlastní podnikání a zaměstnat je.

Ženy jsou totiž stále znevýhodněny na trhu práce, ať již vinou nestejných platů ve srovnání s muži, tak při vytváření podmínek v práci tak, aby mohly fungovat i jako matky a manželky. Není to jednoduché ani pro muže stát se osobou samostatně výdělečně činnou, a tak každý projekt, který účastnicím pomůže postavit se na vlastní nohy, vítám a budu držet při jeho realizaci pěsti.

Liberecký kraj přispěl v poslední době – při nedostatku míst na zkrácenou pracovní dobu, i když i to krajský úřad v mnoha případech umožňuje, a nedostatku volných míst v mateřských školách – k vylepšení komfortu zaměstnanek vybudováním vlastní mateřské školy na Střední škole a Mateřské škole Na Bojišti v Liberci.

Bude jen dobře, když tento projekt se stane dalším, a nikoli ojedinělým, z řady těch, které se o problémy maminek zajímají a chtějí jim pomoci.

*Martin Půta,
hejtman Libereckého kraje*

Publikace, která se Vám dostává do rukou, není obsáhlá, ale je důležitá závažností tématu, jemuž se věnuje. Zaměstnání je nezastupitelným prvkem v životě každého

jedince. Vedle materiálního uspokojení představuje také možnost získávat a zdokonalovat své schopnosti a dovednosti. A také mít pocit platnosti ve společnosti. Z tohoto pohledu je jakékoliv znevýhodnění na trhu práce, ať již genderové či jiné, závažným společenským problémem, jemuž musí být nutně věnována pozornost.

Tato publikace pojednává o nepříznivé pozici žen, především matek, na pracovním trhu. Neomezuje se na pouhé konstatování problému, ale popisuje možnosti, jak je možné nezaměstnanosti žen-matek čelit.

Cestou, jak současnou nelichotivou situaci změnit, je rozvoj alternativních forem zaměstnaneckých úvazků (zkrácené úvazky, sdílená pracovní místa nebo práce na základě dohody o pracovní činnosti). To ukazuje, že stát v rámci podpory rodiny disponuje i jinými nástroji než je dávková pomoc. A mohou být často i užitečnější a efektivnější.

Vedle řady doporučení a návrhů v zaměstnanecké oblasti však tato publikace obsahuje i rady a upozornění pro potencionální osoby samostatně výdělečně činné, které vycházejí ze zkušenosti projektu „Na vlastní noze“. Právě tento projekt přispívá k větší orientaci v problematice soukromého podnikání a nabízí pomocnou ruku v jeho nelehkých počátcích. A právě spojení obecných principů a praktických zkušeností činí tuto publikaci zajímavou, velmi užitečnou a přínosnou.

*Jaromír Jermář,
senátor za Mladoboleslavsko a Turnovsko*

Poslání pracujících maminek v naší společnosti není přes všechny politické deklarace stále doceněno. Na jedné straně jsme zděšeni úbytkem porodnosti, na straně druhé klademe na pracující maminky velké pracovní a časové nároky. Nevím, zda dokážeme najít kýženou rovnováhu, snad až bude více aktivních žen v celostátní politice. Těm, které našly odvahu k samostatnému podnikání, musím na tomto místě vyseknout velkou poklonu, a těm, které tuto odvahu hledají, přeji mnoho nadšení a pochopení svého okolí.

*Tomáš Hocke,
starosta města Turnova*

Úvod

V moderní době je práce, respektive zaměstnání, prostředkem obživy, seberealizace i realizace v sociálních vztazích. Zaměstnání zaujímá důležité místo v životě člověka. Ale člověk se za svůj život dostává i do situace, kdy práci ztratí nebo ji obtížně hledá a při hledání naráží na některé překážky, které ne vždy může překonat vlastní vůlí nebo vlastními silami.

Znevýhodnění na trhu práce mívá různé důvody a podoby. Skupinou, která je na trhu práce znevýhodněna z důvodů, které s sebou nese její sociální role, jsou také ženy, respektive rodiče po mateřské nebo rodičovské dovolené. Jejich nepříznivé postavení na trhu práce vyplývá z toho, že zaměstnavatelé upřednostňují mužskou pracovní sílu pro její větší územní mobilitu a nezatíženost starostmi o domácnost a děti. Ženy ovšem také často při návratu do zaměstnání nemají vyřešen základní rozpor mezi budováním pracovního postavení a péčí o dítě (o děti), mohou prožívat psychické problémy spojené s napětím mezi rolí matky a rolí v zaměstnání. Tato situace se nikterak nevyhýbá ani mužům, i když jejich podíl na nezaměstnanosti ze skrytých důvodů rodičovství je nepochybně menší.

V životě se mnoho z nás setkalo se ženami v situaci návratu na trh práce po rodičovské dovolené. Zažilo konflikt rolí matky a zaměstnankyně a zároveň diskriminační přístup ze strany potenciálních nebo konkrétních zaměstnavatelů.

Cílem této publikace je popsat možnosti prevence nezaměstnanosti rozvojem alternativních forem zaměstnaneckých úvazků, dále popsat možnosti uplatnění se

na trhu práce jako „osoba samostatně výdělečně činná“ a podat zprávu o samotném projektu „Na vlastní noze“, jak napomohl orientovat se cílové skupině v problematice podnikání.

*Realizační tým projektu CZ.1.04/3.4.04/76.00114
„Podnikání jako flexibilní forma uplatnění na trhu práce“*

*Na protější straně: předávání osvědčení, ukončení
poradenského programu v Liberci, jaro 2013.
Kordinátorka dostala věnec plný slunce od dětiček.*

1. Současná situace rodičů s dětmi na trhu práce

1.1 Systém předškolní péče

Mnohé maminky se po ukončení rodičovské dovolené chystají vrátit do práce, a proto zvažují umístění svého dítěte do mateřské školky. V současnosti se však Česká republika potýká s velkým nedostatkem míst ve veřejných zařízeních péče o děti. Tato situace má negativní dopad na pracovní uplatnění či profesní růst žen-matek. Průzkumy uvádějí, že nejčastějším důvodem, proč matka zůstává doma s dětmi déle než tři roky, je fakt, že nesežene místo ve státěm hrazené školce, nebo jí zaměstnavatel neumožní flexibilní pracovní uspořádání. ¹⁾

Ústav pro informace ve vzdělávání uvádí, že počet předškoláků vzrostl mezi lety 2003 až 2013 o téměř 70 000, zatímco školce je o 58 méně.²⁾ Více než 60 000 dětí místo ve státěm hrazené školce nezískalo.²⁾ Důvodem pro rušení mateřských škol byla klesající porodnost v 90. letech. I když pak porodnost prudce stoupla, nové školky již obce nezřizovaly. Největší nedostatek míst v České republice je ve velkých městech jako Praha nebo Brno. Např. v Brně připadají na jedno volné místo ve státěm hrazené mateřské školce dva žadatelé.¹⁾

Díky nedostatku volných míst ve státěm hrazených mateřských školách přibývají školky firemní a soukromé. Firemních školce je po celé ČR jen málo, ale počet soukromých školce neustále roste. Ve školním roce 2013/2014 bylo evidováno 248 školce zřizovaných soukromníkem.²⁾ Nabízejí alternativu pro rodiče, kteří nezískali místo ve státěm hrazené mateřské školce, ale i pro ty, kteří mají pocit, že v takové školce dětem není věnována dostatečná péče. Ve státěm hrazených mateřských školkách je totiž, oproti školcám soukromým, vysoký počet dětí ve třídách a často chybí kvalifikovaní učitelé. Další výhodou soukromých zařízení je i fakt, že častokrát přijímají i děti od 2 let, což oceňují maminky, které se potřebují či chtějí vrátit do práce dříve než po 3 letech.¹⁾

Soukromé školky nezískávají na svůj provoz peníze od státu. Je proto třeba počítat s tím, že si rodiče za docházení do těchto školce musejí připlatit. Výše školného se odvíjí od lokality, obsahu výuky, otevírací doby či doplňkového programu. Za celodenní pobyt ve školce pět dní v týdnu zaplatíte v Liberci průměru 5000 Kč měsíčně. Za částku

8500 Kč měsíčně nabízejí soukromé školky výuku angličtiny rodilými mluvčími. ¹⁾

1.2 Nabídka alternativních úvazků

Legislativní rámec oblasti personální a mzdové agentury je tvořen zejména zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“). Pojem „alternativní“ vychází z možnosti rozhodnout se v rámci základních pracovněprávních vztahů, které jsou vykonávány jako závislá práce (zaměstnanec ji vykonává osobně ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele) mezi pracovním poměrem, který je nejčastějším ze základních pracovněprávních vztahů, a právními vztahy založenými dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti, které jsou nazývané odbornou veřejností jako flexibilní formy práce.

„Flexibilní pracovní úvazky lze obecně definovat jako jakýkoli jiný pracovní režim, než je standardní osmihodinová pracovní doba, případně 40 hodinový týdenní pracovní fond, rozvržený na základě dohody mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. V současnosti je v českém zákoníku práce jmenovitě upraven zkrácený pracovní úvazek a pružná pracovní doba. Mezi flexibilní úvazky tak lze zařadit poloviční úvazek na 20 hodin týdně, kdy rodič pracuje pět dní v týdnu na 4 hodiny, ale také poloviční flexibilní úvazek odpracovaný dle dohody se zaměstnavatelem. Za zkrácený úvazek lze také považovat úvazek tříčtvrtěční nebo například úvazek v rozsahu 10 hodin týdně.“ ³⁾

Zkrácený pracovní úvazek

Podle ustanovení § 241, odst. 2 zákoníku práce, požádá-li rodič pečující o dítě mladší patnácti roků, těhotná zaměstnankyně či osoba dlouhodobě pečující o bezmocnou osobu o kratší pracovní dobu, nebo jinou vhodnou úpravu týdenní pracovní doby, je zaměstnavatel povinen žádosti zaměstnance vyhovět, nebrání-li mu v tom vážné provozní důvody. Pracovní doba se rozvrhuje zpravidla do pětidenního pracovního týdne, přičemž zaměstnavatel určí začátek a konec směn.

Podle výzkumu www.pracezeny.cz hledá práci na zkrácený úvazek 69 % žen. Podíl zaměstnaných na částečný úvazek na celkové zaměstnanosti žen byl v prosinci 2013 jen 9 %.⁴⁾

Na zkrácení pracovní doby se může se zaměstnavatelem dohodnout i jakýkoli jiný zaměstnanec, zaměstnavatel však není povinen, vyjma shora výše uvedených případů, žádosti zaměstnance vyhovět.

Pružné rozvržení pracovní doby

Při pružném rozvržení pracovní doby podle § 85 zákoníku práce si zaměstnanec volí sám začátek, popřípadě i konec pracovní doby v jednotlivých dnech v rámci časových úseků stanovených zaměstnavatelem (dále jen „volitelná pracovní doba“). Mezi dva úseky volitelné pracovní doby je vložen časový úsek, v němž je zaměstnanec povinen být na pracovišti (dále jen „základní pracovní doba“). Začátek a konec základní pracovní doby určí zaměstnavatel.

Pružné rozvržení pracovní doby se neuplatní zejména při pracovní cestě zaměstnanců, při nutnosti zabezpečení nálehavého pracovního úkolu ve směně, jejíž začátek a konec je pevně stanoven, nebo brání-li jejímu uplatnění provozní důvody, dále v době důležitých osobních překážek v práci, po kterou zaměstnanci přísluší náhrada mzdy nebo platu, a v dalších případech určených zaměstnavatelem.

Kromě výše uvedených, zákonem přímo upravených zvláštních typů úvazků, jsou myslitelné i mnohé další formy, zejména pak jedná-li se o velmi krátké pracovní činnosti, které nejčastěji bývají řešeny formou dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti.

Za alternativní (flexibilní) pracovní úvazek lze dále považovat:

- stlačený pracovní týden (20 až 40 hodin týdně ve zkráceném pracovním týdnu, tj. např. ve 3-4 dnech),
- zkrácený úvazek (od několika hodin týdně až například po 30 hodin) v podobě práce z domova,
- sdílení pracovního místa (částečný úvazek dle dohody a sdílení jedné pozice s další osobou),
- zkrácený úvazek kombinující práci z domova s prací v zaměstnání,
- méně než poloviční úvazek, např. formou dohody o pracovní činnosti,
- práce na základě dohody o pracovní činnosti nebo o provedení práce s docházením do zaměstnání dle dohody se zaměstnavatelem.

Opatření zaměřená na sladění rodinného a pracovního života jsou koncipována v souladu s cíli Národní koncepce

podpory rodin s dětmi a jsou odklonem od dávkové pomoci směrem k jiným formám podpory rodiny. Návrhy chtějí zvýšit motivaci zřizovatelů mateřských škol, motivaci zaměstnavatelů zřizovat školky a dětské koutky na pracovišti, přizpůsobit otvírací dobu potřebám pracujících rodičů, podpořit vzdělávání zaměstnankyň a zaměstnanců na rodičovské dovolené, podpořit větší využívání flexibilních pracovních forem. Pro podporu vytváření pro-rodinného prostředí na pracovišti byly v rámci rozpočtového cyklu 2007 až 2013 využívány finanční prostředky Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) v rámci oblasti „Podpora rovných příležitostí žen a mužů a sladění pracovního a rodinného života.“⁵⁾

„Alespoň jednu z flexibilních forem práce využívá v České republice 79 % podniků, avšak v celkovém objemu úvazků to představuje pouhých 5 %. Z šetření vyplývá, že 86 % tuzemských podniků využívá u svých zaměstnanců flexibilní pracovní dobu a 50 % práci na částečný úvazek.“⁶⁾

Dá se ale očekávat, že s rostoucím počtem narozených dětí, kdy se děti rodí silným ročníkům ze 70. let a zvýšením atraktivity těchto pracovních poměrů i pro zaměstnavatele, bude tento typ pracovního poměru nabývat na popularitě tak, jak tomu je v ostatních státech EU.

1.3 Porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie

Mateřská dovolená⁷⁾ v České republice patří k nejdelším ze všech zemí EU. Trvá 28 týdnů, a pokud žena porodila zároveň 2 nebo více dětí, pak 37 týdnů. Poskytuje se zpravidla od počátku 6. týdne, nejdříve však od počátku

8. týdne před očekávaným porodem. Po dobu mateřské dovolené pobírá žena (za určitých zákonem stanovených podmínek však i muž) peněžitou pomoc v mateřství. Peněžitá pomoc v mateřství je dávkou nemocenského pojištění a její výše je závislá na předchozím příjmu. Po skončení mateřské dovolené má rodič právo na rodičovskou dovolenou, při které pobírá rodičovský příspěvek. Rodičovská dovolená se poskytuje v rozsahu, o jaký matka dítěte (nebo otec dítěte) požádá, ne však déle než do doby, kdy dítě dosáhne 3 let věku. Rodičovský příspěvek je obvykle čerpán do 3 let věku dítěte a poskytuje se až do vyčerpání celkové částky 220 000 Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte, přičemž jak doba čerpání, tak měsíční výše rodičovského příspěvku je v rámci těchto limitů volitelná.

Výše peněžitě pomoci v mateřství se v zemích EU liší. Např. v některých členských zemích je peněžitá pomoc v mateřství dokonce ve výši 100 % předchozího výdělků a v jiných zemích EU matka během rodičovské dovolené nemá nárok na žádné dávky.

I co se týče rodičovské dovolené, existují v zemích Evropské unie velké rozdíly: ať už jde o délku rodičovské dovolené, výši příspěvku či možnosti čerpání rodičovské dovolené pro otce. V některých evropských státech je rodičovský příspěvek zaveden dle výše předchozího výdělků.

1.4 Genderová problematika a rovné příležitosti v ČR

V druhé polovině 90. let 20. století poklesla porodnost, ale také mírně poklesla zaměstnanost žen. Jednou z příčin může být právě i fakt, že většinu úvazků předsta-

vuje práce na plný úvazek s nutností naprosté flexibility pro výkon povolání. To se však neslučuje se schopností propojit pracovní a rodinný život. „*Na plný úvazek pracují ženy s dětmi do 6 let jen v 36 % případů, v EU jsou to v průměru 2/3 žen.*“⁴⁾

V současnosti patří porodnost v České republice mezi nejnižší v Evropě. Jak uvádějí autorky Křížková a Vohlídalová (2008)⁸⁾: existuje jistá spojitost mezi tím, v jaké míře jsou ženy zaměstnávány a mírou genderové rovnosti. Odkazují na příklady vyspělých zemí, např. zemí skandinávských, kde se stát snaží velmi aktivně podporovat participaci mužů i žen na trhu práce a dvoukariérový model rodiny. A také používá nástroje k dosažení těchto cílů. Těmi jsou různá opatření, která podporují začlenění mužů do péče o malé děti, ale zároveň nabízí velmi kvalitní a dostupnou institucionální péči o děti. Samozřejmostí jsou částečné a flexibilní pracovní úvazky.

Pozice žen-matek na českém trhu práce

V 90. letech ženy na muže ekonomicky ztrácely a podíl žen na trhu práce se začal snižovat.

V roce 1989 představovaly ženy přibližně 46 % všech pracujících, ve 4. čtvrtletí roku 2013 to bylo již jen 43 %.⁹⁾ Negativní aspekty ekonomické transformace dopadaly více na ženy než na muže. Např. v roce 1995 byl rozdíl mezi nezaměstnaností žen a mužů 1,4 procentních bodů, ve 4. čtvrtletí roku 2013 už to bylo 7 %.⁹⁾

Vedle nejistoty práce mají ženy také nižší pracovní zisky. V roce 1996 činil průměrný příjem ženy 77,2 % průměr-

ného příjmu muže, v roce 2005 to bylo již jen 75,1 % průměrného příjmu muže. Muži brali v roce 2013 v průměru o 29 % vyšší plat než ženy. „Největším překvapením je to, že rozdíl v platech, dané pohlavím, v podstatě znamenají, že žena musí mít o jeden stupeň vyšší vzdělání než muž, aby se jejich průměrný plat vyrovnal.“¹⁰⁾ Ženy se v současnosti daleko více koncentrují na tzv. sekundárním trhu práce, tj. v pracovních pozicích s nízkou prestiží a horšími pracovními a finančními podmínkami, a stále málo jich je zastoupeno ve vysokých řídicích pozicích. „I přes velké rozdíly mezi platy žen a mužů se však propast mezi výdělký začíná snižovat.“¹⁰⁾

V ČR mají zaměstnanci stále ještě malou možnost spolurozhodovat o rozvrhu své práce či o pracovní době. Trh práce není příliš flexibilní k potřebám pracujících rodičů, a tudíž výrazně zhoršuje postavení žen-matek. Mateřství má v současnosti negativní dopad na schopnost žen konkurovat na trhu práce, zároveň ohrožuje jejich pracovní aktivitu a zvyšuje jejich nezaměstnanost. Podle Křížkové a Vohlídalové byla v roce 2004 míra nezaměstnanosti matek s dětmi mladšími 4 let 16,6 %, zatímco bezdětných žen bylo nezaměstnaných pouze 10,4 %. Ekonomická aktivita matek malých dětí je o cca 40 % nižší než ekonomická aktivita ostatních žen.¹¹⁾

Příčinou tohoto stavu je mj. dlouhá rodičovská dovolená. Ta vytlačuje ženy z trhu práce na dlouhou dobu. To, že žena opustí pracoviště na tři a více let, je mnohdy příčinou ztráty kvalifikace, zkušeností a konkurenceschopnosti matek na trhu práce. Díky poklesu počtu institucí předškolní péče se ženám nijak neumožnila možnost volby mezi prací a péčí o dítě nebo jejich kombinací.

Kdo se bojí zaměstnané matky

Za prvé je to stát. Důkazem toho je rodinná politika státu a politika zaměstnanosti. Vyspělé evropské země si již dávno uvědomily, že zaměstnanost žen je pro růst celkové zaměstnanosti klíčová, a že je třeba zároveň udržet porodnost na úrovni reprodukce společnosti. K tomu v ČR zatím nedošlo. Brání tomu příliš dlouhá rodičovská dovolená, nedostupná zařízení pro péči o děti do tří let, neflexibilní trh práce, jež je k rodičovství v zásadě nepřátelský. Ženám byla sice dána možnost zúčastnit se volné soutěže na trhu práce s muži, ale muži nejsou tak jako ženy zatíženi „handicapem rodičovství“. Stát nevytváří opatření, aby byl tento nedostatek vyrovnán, anebo vytváří opatření, která si mohou dovolit pouze ženy z vyšších příjmových kategorií. Tím se jen dále prohlubují nejen rozdíly mezi ženskými a mužskými rolemi, ale také rozdíly mezi jednotlivými kategoriemi žen, např. podle vzdělání.

Za druhé jsou to zaměstnavatelé. Ti znevýhodňují ženy kvůli jejich potenciálnímu či skutečnému mateřství a kvůli možnosti opustit pracovní pozici na dlouhou dobu tří let. Díky tomu, že jsou zaměstnavatelé povinni „držet“ místo pro matku na rodičovské dovolené, jsou tyto matky vlastně jakýmsi postrachem. Zaměstnávání žen je pro ně, díky podmínkám nastavených státem, nevýhodné, a proto se ženy setkávají s diskriminací již při příjmu do zaměstnání.

Jak uvádějí Křížková s Vohlídalovou, vedení českých firem či personalisté se problematikou genderové nerovnosti vůbec nezabývají. Může to být dáno neznalostí

a nízkou informovaností, ale také tím, že si zaměstnavatelé uvědomují rozpor se zajištěním rovných podmínek shora (legislativou) a s praxí v pracovních vztazích. Neumějí to většinou vůbec řešit. Nediskriminovat nejčastěji znamená vůbec se touto otázkou nezabývat. Čeští zaměstnavatelé prakticky nenabízejí žádnou alternativu k pevnému úvazku, který by napomáhal sladování rodinného života s pracovním.

A za třetí jsou to samotné ženy. Ty totiž vnímají a posuzují výše zmíněné situace a podmínky na trhu práce a velmi často se ještě jako bezdětné setkávají s diskriminací právě proto, že se matkami mají stát. Proto se stává, že ženy rodičovství odkládají. Vědí, že je třeba se fenoménu „zaměstnaná matka“ obávat. Celá řada žen se setkala s tlakem nezůstávat s nemocnými dětmi dlouho a často doma, nebo nemít v nejbližší době po nástupu do zaměstnání děti. I to může být negativní motivací vedoucí k tomu, aby ženy odkládaly mateřství, či nerodily vůbec.⁸⁾

1.5 Výhody a nevýhody podnikání oproti jiným alternativním úvazkům

Rodičovská dovolená bývá velmi často citelným zásahem do rodinného rozpočtu. Ani po nástupu do zaměstnání po ukončení rodičovské dovolené matky s dětmi nemají situaci o moc lehčí. Zkrácených úvazků je nedostatek. Navíc mnozí zaměstnavatelé nevycházejí matkám s dětmi vstříc. Proto se mnohé ženy rozhodly vytvořit si vlastní zaměstnání, které jim umožní flexibilní rozvržení práce a zároveň nahradí výpadek příjmu. Dle jejich názoru

se podnikání a péče o dítě nevylučuje, naopak je toto období pro start podnikatelského záměru ideální.

Při výplatě rodičovského příspěvku se neposuzuje příjem rodiče, který příspěvek pobírá. Proto je možné mít příjem z podnikání a současně pobírat rodičovský příspěvek. Podmínkou nároku na rodičovský příspěvek je zajištění celodenní osobní péče o dítě. Tato podmínka se považuje za splněnou, jestliže rodič zajistí péči o dítě jinou zletilou osobou. Návštěva jeslí, mateřské školy nebo jiné obdobné zařízení se od 1. ledna 2012 u dětí starších 2 let nesleduje.

Podnikání při rodičovské dovolené je vedeno jako tzv. samostatná výdělečná činnost vedlejší. Začátek podnikání při rodičovské dovolené znamená klasickou ohlašovací povinnost, žádné speciální povinnosti z tohoto typu podnikání tedy nevyplývají.¹²⁾

Výhody a nevýhody zaměstnaneckého poměru v porovnání s podnikáním

VÝHODY ZAMĚSTNANECKÉHO POMĚRU:

- Stálý příjem, eventuálně zaměstnanecké benefity.
- Mnohdy pohoda, klid a jistoty. Zvláště v dobách ekonomického růstu může být teplé místo v korporaci příjemné, pohodlné a zdát se jisté.
- Výhodou může být i stála pracovní doba a klid po pracovní době.

NEVÝHODY ZAMĚSTNANECKÉHO POMĚRU:

- Váš čas patří zaměstnavateli a nemůžete si s ním nakládat podle svého uvážení.

- Nepotřebuje-li zaměstnavatel vašich služeb, může vás propustit a jedině, na co máte nárok, je odstupné, i když jste firmě přinesli hodně.
- O vašem odměňování rozhoduje váš zaměstnavatel. Máte méně možností ovlivnit výši vašeho příjmu.
- Musíte se podřídit hierarchii ve společnosti a někdy spolupracovat s lidmi, které jste si za spolupracovníky nevybrali, a nepracuje se vám s nimi dobře
- Pokud vaše firma realizuje záměry, se kterými se neshodujete, máte méně možností je ovlivnit. Pokud jsou záměry nereálné či podle vás nesmyslné, může to být frustrující.
- V zaměstnání realizujete plány a sny někoho jiného. To může být důvodem, proč cca 2/3 zaměstnanců neradi chodí do práce.
- Pokud se vám podaří pro firmu získat velký byznys, z kterého firma začne profitovat a vy také, může ušetřit tím, že vás propustí. Byznys totiž patří firmě, nikoli vám.
- Místo v korporaci sice může být velmi příjemné a pohodlné, nicméně netrvá věčně. Korporace, v kterých lidé v důsledku prosperity z pohodlní, jsou vytlačovány z trhu společnostmi, které toho nekompromisně využijí ve svůj prospěch. Příkladů z minulosti je nespočet.
- Vyšší daňové zatížení a odvody do fondu sociálního a zdravotního zabezpečení. Zaměstnanec nemůže odpočítávat náklady na dosažení příjmu jako živnostník.
- Pocit jistoty zaměstnaneckého poměru způsobuje, že ztrácíte ostražitost, můžete na sobě přestat pracovat či z pohodlnět, což se vám může v pozdějším věku vymstít.

Propuštění lidé po padesátce, kteří těžko hledají práci, jsou toho svědectvím. Hledání práce v pozdějším věku může být velmi tristní, zvláště pokud s vámi vedou pohovory lidé mladší a méně zkušenější než vy.

VÝHODY PODNIKÁNÍ:

- O svém příjmu rozhodujete pouze vy sami. Budete-li schopní, pracovití a budete mít dobré nápady, můžete si vydělat mnohem více než v zaměstnaneckém poměru.
- Pokud vaše podnikání bude úspěšné, můžete si najmout další zaměstnance a těžit z pákového efektu. Váš příjem tak můžete ještě více znásobit. Pokud jste v pracovním poměru, přínos z pákového efektu získá váš zaměstnavatel.
- Máte maximální flexibilitu ve využívání vašeho času. Jste pánem svého času.
- Realizujete pouze své záměry. Možnost uskutečnit své plány a sny je velkou odměnou podnikatelů. Většina úspěšných podnikatelů na rozdíl od většiny zaměstnanců ráda pracuje a chodí do práce. Za případný úspěch i neúspěch jste zodpovědní pouze vy sami.
- Menší daňové zatížení a odvody do fondu sociálního a zdravotního zabezpečení. Můžete odpočítávat náklady na dosažení příjmu, a to i paušální částkou ve výši 60 % z dosažených příjmů. Dále u podnikání od příjmu odečtete náklady a to co zbude, zdaníte. V zaměstnání však nejdříve váš příjem zdaníte a teprve to, co zbude, můžete utratit. Legální úspora na daních může být značná.

- Pokud vybudujete úspěšný byznys, můžete ho prodat. Prodat své zaměstnanecké pracovní místo nemůžete.
- Musíte být obvykle více ve střehu než v zaměstnání, pracovat na sobě, zdokonalovat se, musíte sledovat trendy a být vždy vstřícný ke klientům. Ačkoli to někteří lidé považují za negativum, považujeme to za velmi přínosné pro osobnostní rozvoj. Budujete si tím ostražitost, na kterou si zpravidla zvyknete, a díky níž můžete být i v pozdním věku velmi samostatní a produktivní.

NEVÝHODY PODNIKÁNÍ:

- V začátcích obvykle nemáte jistý příjem, mnohdy musíte investovat s nejistou návratností (záleží na druhu podnikání, které si vyberete).
- Musíte být obvykle více ve střehu než v zaměstnání, pracovat na sobě, zdokonalovat se, musíte sledovat trendy a být vždy vstřícný ke klientům. V zaměstnaneckém poměru sice taky, ale pokud nejste, následky v zaměstnaneckém poměru nejsou obvykle tak tvrdé.
- Pokud nejste dostatečně připraveni, můžete zkrachovat a přijít o peníze.“¹³⁾

2. Jak na to?

Na internetových portálech existuje řada informací, které by měly napomáhat začínajícím podnikatelům. Dále uvádíme ověřené weby, kde se dozvíte krok po kroku, co máte udělat, pokud jste již pro podnikání **rozhodnutí a jste připraveni** – od cesty na živnostenský úřad až po finanční úřad a informace o daňové politice:

www.podnikatelka.info

www.ipodnikatel.cz

www.podnikatel.cz

www.amsp.cz

www.podnikatelskyweb.cz

www.nastartujtese.cz

podnikatelské inkubátory:

www.czechinvest.org/inkubatory

www.pomocpodnikateli.cz

Nezapomeňte ale na velmi důležité kroky před zahájením podnikání, které zvládnete i z pohodlí domova.

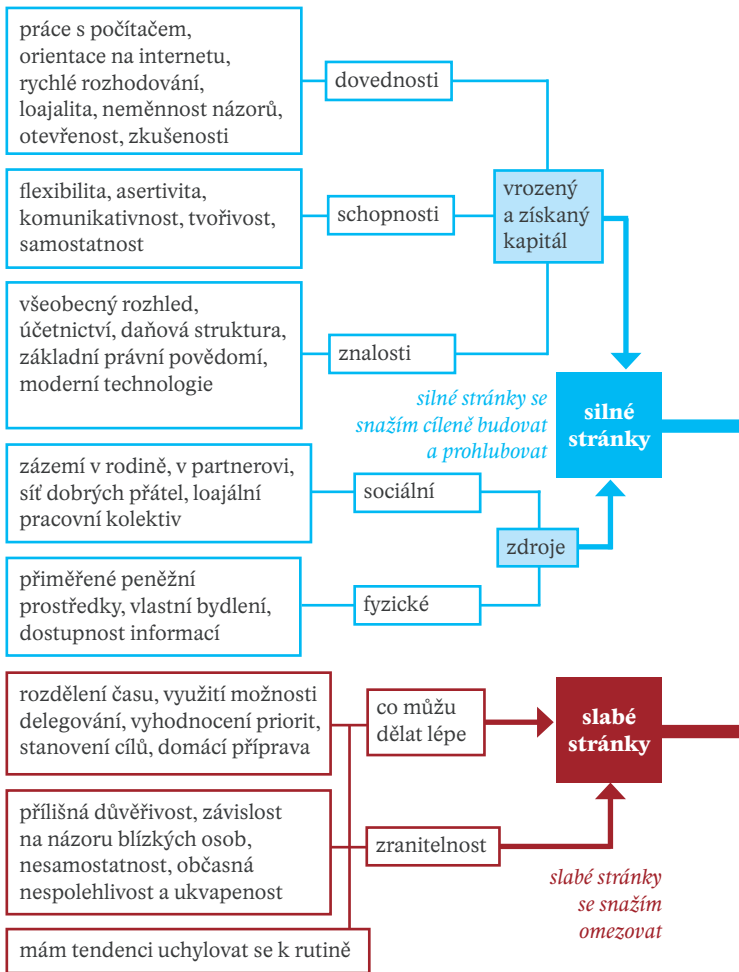
Každý, kdo o cestě OSVČ uvažuje, by měl velmi dobře znát sám sebe a zpracovat si vlastní analýzu silných a slabých stránek. Člověk může zjistit, že má problémy se sebestmotivací a s disciplínou, může si také uvědomit, že má problémy s „dotažením“ věcí do konce. Že se nechá snadno zdeptat a vystrašit okolnostmi, že se snadno vzdává. Pokud si dokážete díky sebereflexi udělat opravdu objektivní obrázek sebe sama a svých silných stránek, o které se

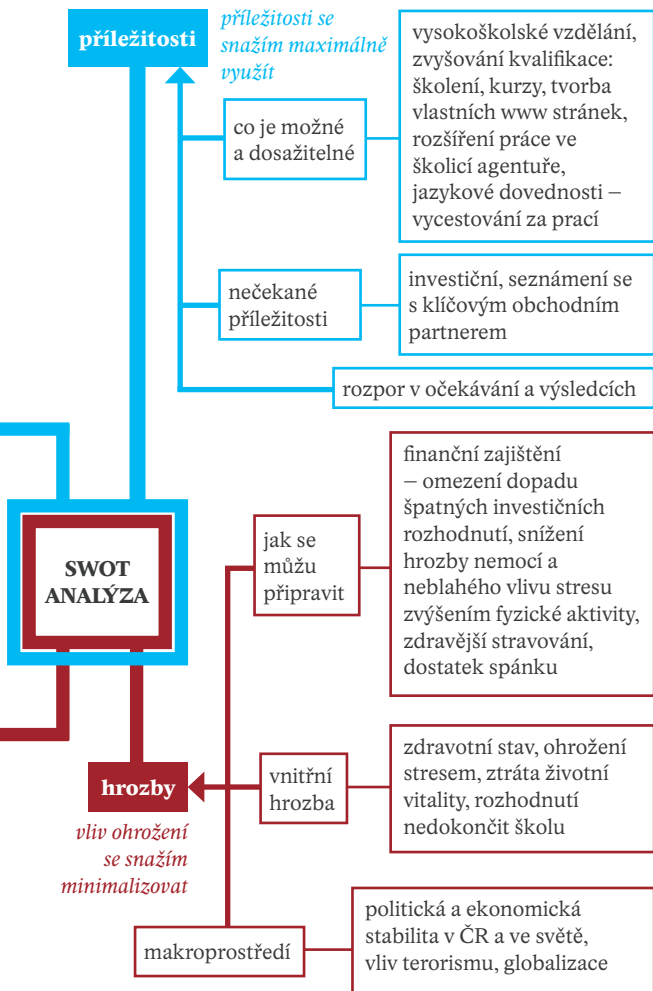
budete moci opřít v nepříznivých situacích, pravděpodobně budete lépe připraveni.

Analýza by měla zahrnovat nejen silné a slabé stránky, ale také příležitosti, které se naskytují a také rizika, která si uvědomujete.

Osobnostní situace se stále mění, **proto současná analýza neznamená konečný stav. Naopak to, co se v současné chvíli zdá hrozbou, se může stát příležitostí a cestou k růstu.**

Využijte následující tabulku k prozkoumání sebe samých, zkuste si podle této předlohy hrát a nalézat sami sebe!

Moje silné stránky

Hrozby

Moje slabé stránky

Příležitosti

*Tvorba vlastních webovek.
Modul Obsluha PC,
Liberec, duben 2013.*

Průzkum trhu

Proč byste se průzkumem trhu vůbec měli zabývat?

Chystáte se vyrazit na cestu plnou pokusů a omylů, nebo se raději poučíte ještě předtím, než se na ni vydáte a skutečně poznáte potřeby svých potenciálních zákazníků a jejich požadavky zařadíte do svého marketingového plánu?

Volíte-li raději menší zlo, pak byste si měli udělat průzkum trhu, který pomáhá nejen začínajícím firmám uvědomit si, kam je potřeba směřovat svou pozornost. Výsledky dobře provedeného průzkumu trhu vám budou sloužit v marketingu, plánování, obchodní strategii, potřebě lidských zdrojů a obecně v celém pohledu na váš byznys. Zároveň dostanete jasnější představu, jak rychle začnete skutečně vydělávat a jak tedy musíte být finančně připraveni do začátku.

Díky průzkumu trhu tedy můžete výrazně ušetřit nejen své peníze, ale také čas, zákazníky a problémy.

1. Oblasti, na které je dobré se soustředit

Udělejte si průzkum v co nejvíce oblastech. Neomezujte se. Věnujte mu potřebný čas. Zaměřte se na svou cílovou skupinu, konkurenci a trh jako takový. Snažte se zjistit co nejvíce o svých zákaznících, abyste byli schopni poskytnout jim co nejlepší produkt nebo službu. Sledujte je průběžně, abyste byli stále konkurenceschopní. Pozorujte reputaci svých konkurentů, poučte se z jejich chyb, z reakcí jejich zákazníků a hledejte možnosti, jak být neustále lepší.

2. Využijte vyhledávačů

Vyhledávejte a prozkoumávejte svůj obor podnikání, sledujte úspěšné lidi a firmy z vaší oblasti. Následujte je. Hledejte zdroje nových informací pro své podnikání a maximálně je využívejte. (Nejen) Google poskytuje mnoho nástrojů, které vám mohou pomoci v hledání podkladů pro průzkum trhu. Z analýzy klíčových slov můžete zjistit mnohé. Naučte se proto alespoň základnímu porozumění online marketingu.

3. Sociální média

Další zlatý důl informací. Sociální sítě, Facebook, Twitter atd. poskytují nekončící tok nových údajů, reakcí a propojení. Hledejte informace nejen o své konkurenci, ale také o zákaznících. Zjišťujte to, co je zajímavá.

4. Dotazníky a ankety

Průzkum trhu je možné dělat i pomocí dotazníků a anket. Je to způsob, který může odhalit mnohé, co byste jen těžko jinou cestou zjišťovali, a to vám samozřejmě (nejen) v začátku může významně pomoci. Klidně je používejte i v průběhu svého dalšího podnikání a na základě získaných výsledků redefinujte procesy, strategie a nabídky.

Tato měření a další průzkumy rozhodně podpoří lepší start vašeho byznysu.

Finanční plánování

Úkolem finančního plánu je ukázat ekonomickou životaschopnost projektu. Jednotlivé součásti jsou:

1. Počáteční kapitál, potřeba úvěru

Na začátku se provádí shrnutí peněžních a hmotných vkladů společníků. Zároveň se sečtou náklady na pořízení základního vybavení firmy (nábytek, počítače, software, zařízení atd.). Od těchto nákladů se odečtou peněžní vklady společníků a nezbytná rezerva pro chod firmy. Touto jednoduchou operací se zjistí, zda je potřeba při startu podnikání úvěr.

2. Plán nákladů

Před začátkem podnikání je třeba zjistit všechny nákladové položky týkající se fungování firmy. Řadí se mezi ně nákup základního vybavení firmy a dále veškeré provozní náklady jako je nájem, poplatky za telekomunikace a datové služby, náklady na reprezentaci, náklady na propagaci atd. Náklady se dají plánovat i na několik let dopředu, poté se mohou rozpočítávat na jednotlivá období (čtvrtletí, měsíce).

3. Plán tržeb

Odhad tržeb za jednotlivé měsíce je jedním ze základních vodítek při plánování vývoje firmy. Rozdíl mezi výnosy a náklady tvoří výsledek, a tím je buďto zisk (výnosy jsou vyšší než náklady), nebo ztráta (náklady jsou vyšší než výnosy).

Odhad výkazu zisku a ztrát – k jeho vyhotovení potřebujete znát odhad vývoje tržeb za jednotlivé měsíce a odhad nákladů také v měsíčním členění, obojí za první rok.

4. Plán cash-flow = tok peněžních prostředků

Cílem plánování cash-flow, tedy příjmů a výdajů, je zajistit solventnost firmy. To znamená udržovat kladný rozdíl příjmů a výdajů, hradit závazky firmy podle dohodnutých podmínek a vědět o hrozícím nedostatku prostředků s předstihem. Toky je potřeba odhadovat za každý měsíc tak, aby firma vždy disponovala dostatečným množstvím hotovosti. U nových společností mohou být toky hotovosti zpočátku negativní.

5. Hodnocení výsledků

Toto hodnocení je důležité jak pro samotné podnikatele, tak také pro potenciální investory. Zjistí se, jaká je dlouhodobá výnosnost a také jaká je návratnost vložených investic.

Podnikatelský plán

Proč je napsání podnikatelského plánu tak důležité?

Když se chystáte na cestu, většina z vás se zamyslí nad tím, kde se právě nachází, jaký je cíl cesty a jak se k němu dostane. A stejné to je na začátku podnikání – potřebujete podnikatelský plán. Je to váš plán cesty, váš jízdni řád.

Do jeho přípravy se mnoha podnikatelům nechce – vyžaduje čas a úsilí. Myslí si, že přece už vědí, jak chtějí podnikat a chtějí se do toho hned pustit.

Přesto vám navrhuje, abyste přípravu podnikatelského plánu nepřeskočili. Dozvíte se mnoho o sobě, o vašem podnikání i o budoucích zákaznících.

UVědomíte si, jestli je váš plán realistický nebo jestli je před jeho spuštěním ještě třeba něco doplnit (zajistit je zdroj financování, udělat přesnější průzkum konkurence atd.).

Pomůže vám při plánování krátkodobých i dlouhodobých cílů, takže později uvidíte, jestli jde váš byznys tím směrem, který jste očekávali.

Podle průzkumů se podnikatelům, kteří měli plán, podaří podnikat déle, s větším nárůstem prodejů a s většími zisky než těm, kteří začali bez něho.

Také pokud budete hledat investora nebo žádat banku o půjčku, bude byznys plán nezbytný.

Podnikatelský plán je potřeba přizpůsobit jeho účelu. Podle tohoto hlediska rozlišujeme čtyři typy: prezentace ve výtahu, executivesummary, zkrácený podnikatelský záměr a plný podnikatelský záměr.

PR a marketing

„Marketing je všechno.“ V tomto výroku je hodně pravdy. V podstatě všechno, co se týká zákazníka a co může ovlivnit jeho spokojenost, je marketing. Pokud reklama motivuje zákazníka koupit nebo nekoupit zboží / službu, je to marketing. Úplně stejně je marketing, jestli zboží přijde brzy nebo pozdě. Jestli je hezky zabalené. Jestli si užijete už rozbalování výrobku. Jestli má firma dobrou pověst. Jestli používání výrobku dává uživateli pocit výlučnosti. Nebo naopak pocit „prověřenosti“ a kvality. Jestli má zákazník pocit, že koupil správně a své koupě nelituje.

1. PR – Public relation = veřejné mínění

PR – je to dlouhodobá a cílevědomá činnost. Patří sem nástroje a techniky, pomocí kterých společnosti budují a udržují vztahy s okolím a veřejností (zákazníky a dodavateli). PR existovalo už v dávné historii, např. v antickém Řecku a Římě se upravovalo veřejné mínění ve prospěch vládců.

2. Marketing

Možná definice marketingu je: „Marketing je činnost orientovaná na zákazníka, komunikaci, jeho vztah k firmě, na orientaci produktů a služeb takovým způsobem, aby se maximalizovala vnímaná hodnota pro zákazníka.“

Příklad: u parfému je jádrem produktu samotná vůně a její trvanlivost, stálost. Vlastní produkt tvoří parfém v balení, které má atraktivní tvar, důležitý je i název a značka. Rozšířený produkt představuje například balení se vzorkem na jedno použití, možnost vyzkoušení testeru apod. Žena kupující si parfém se nerozhoduje jen podle vůně, ale kupuje i známou značku, hezkou lahvičku, která dobře vypadá na toaletním stolku a přivítá radu prodavačky při výběru parfému, případně zvolí balení, jehož součástí je i malý dárek.

Počítačová gramotnost

Jelikož žijeme v informační společnosti, neobejdete se při propagaci živnosti bez použití informačních technologií. Počítače, internet se staly nutností.

Ne všichni zaměstnanci pracovali na svých bývalých pracovních pozicích s počítačem, ne všichni umějí napsat profesionální obchodní dopis. Komunikace pomocí elektronické pošty se stala běžným komunikačním kanálem. Ale i tato komunikace má v „obchodě“ svá pravidla. Proto je potřeba své podnikání podpořit i touto dovedností. Obvykle se dnes nazývá počítačová gramotnost a lidé, kteří si s počítačem „nerozumí“, musí většinou překročit práh své nechuti a začít komunikovat i takto.

Webová vizitka nebo webové stránky živnostníka jsou dnes nezbytnou součástí sebepropagace na trhu. Proto je velmi důležité naučit se pracovat s několika poskytovateli webových stránek a svou webovou stránku si založit a pracovat s ní v rámci propagace firmy, zboží, služby. Taktéž sociální sítě jsou jedinečnou možností, jak prezentovat a propagovat sami sebe. Sdílením s přáteli se může podnikatel dostat do velmi širokého povědomí. A o to jde.

3. Doporučení začínajících podnikatelek

Každý, kdo začne podnikat, potřebuje určitý čas pro ukotvení se v novém režimu, v nové práci. Ženy musejí nastavit nová pravidla pro fungování domácnosti, sladění práce a rodiny.

Pro názornost uvádíme dva příklady rozhovorů se začínajícími podnikatelkami, s čím se potýkaly na začátku své vlastní výdělečné činnosti.

Nyní už jsem vytížená, pracující žena

Rozhovor o sladění rodiny a práce s paní Gabrielou Šubrtovou, Jablonec nad Nisou, matkou dvou dětí – 8 a 6 let. Jedno dítě navštěvuje MŠ, druhé ZŠ. Paní Gabriela začala podnikat v lednu 2013 v oblasti vyhotovení průkazů energetické náročnosti domů, tzv. energetických štítků.

Gabrielo, proč jste začala podnikat?

Protože se objevila mezera na trhu práce v oblasti vyhotovení průkazu energetické náročnosti. Navíc, nechtěla jsem se vracet do práce na klasickou pracovní dobu a chtěla jsem si svůj čas organizovat sama. Sladit práci i rodinu podle sebe.

Také jsem si chtěla vyzkoušet, kolik jsem si schopná vydělat sama a nezáviset jen na platu od zaměstnavatele.

Musela jste se rekvalifikovat nebo si projít nějaký kurz?

Začala jsem spolupracovat s energetickým specialistou, sama mám vzdělání ve stavebnictví, a navíc jsem dříve pracovala v projekční kanceláři, takže se nabízelo, abych své zkušenosti využila. Samozřejmě jsem se musela hodně doučit od kolegy.

Nejdříve jsem oslovila specialistu, zda se mnou bude spolupracovat. Musela jsem tedy podniknout určité kroky. Je třeba mít připravený nějaký koncept, buďte připravení na to pracovat poctivě a na nic nečekat. A školila jsem se za běhu práce!

Pomohl mi hodně projekt „Na vlastní noze“ – nejen v motivaci, ale také informacemi, které jsem potřebovala právě v tu důležitou dobu před začátkem podnikání dostat.

Chvíli to trvalo, ale zakázky začaly rychle chodit a nyní už jsem vytížená, pracující žena.

Měla jste obavy, že nezvládnete práci i rodinu?

Neměla jsem žádné obavy. Věděla jsem jasně, že chci pracovat v době školní docházky mých dětí a pak se jim chci doma plně věnovat. Pokud jsem měla něco akutního, musela jsem pracovat i večer. Je potřeba ale znát své hranice a nepracovat po večerech často.

Jaký je váš denní rozvrh?

Ráno s dětmi – rozvozit do školy a školky. V 8.30 zasednu k počítači (předtím lehce poklidím, dám si snídani) a pak už „jedu“. Od 9 hodin do 15 hodin pracuji, oběd neřeším. Pak opět s dětmi a po večerech různě – někdy ještě pracovní povinnosti, ale také manželské. V začátku je důležitá sebedisciplína, ale pak už to jde samo.

Máte čas na své koníčky a zábavu v takovém rozsahu, jako před narozením dětí?

Pravidelně každou středu jezdím na kole, obden chodím běhat, klidně i přes den, nepravidelně. Vyčistím si hlavu a mám další energii do práce nebo na děti.

Samozřejmě není času tolik, kolik ho bylo, když jsme neměli s manželem děti, ale děti jsme chtěli, jsou moje priorita, a proto není problém, než vyrostou, něco ze svých potřeb upozadit.

Děkuji za rozhovor!

Lidi se rádi odlišují

Rozhovor s majitelkou obchodu s volnočasovým oblečením, paní Veronikou Kousalovou, matkou dvou dětí 4,5 a 9 roků, Semily

Veroniko, proč jste si vybrala k podnikání obchůdek s oblečením. Víte přece, že v Semilech je takových obchodů dostatek.

Takových obchodů, jako jsem plánovala já, tady dostatek není. Moje oblečení není tzv. konfekční, mám krásné volnočasové oblečení ze Španělska, které navíc prodávám pouze po jednotlivých kusech. Takže když si někdo v Semilech koupí něco ode mě, nepotká v tom dalších pět lidí. Lidi se rádi trochu odlišují a už nechtějí chodit v uniformách.

Máte s prodejem oblečení nějaké zkušenosti? Už jste prodávala?

Jen brigádně, vypomáhala jsem v obchodě s konfekcí v době rodičovské dovolené. A to mě přesvědčilo, že mám vlohy k tomu umět poradit. Vidím, co ženám sluší. A umím je přesvědčit ke koupi odvážnějších kousků. A také jsem viděla, co tady v Semilech ženám chybí. Po ukončení rodičovské dovolené jsem se tedy rozhodla, že do toho půjdu. A byl to právě kurz „Na vlastní noze“, kterými hodně pomohl v orientaci, zdali můžu podnikat a mám-li k tomu všechny dispozice.

Pomohl mi hodně i fakt, že bydlím v domě, kde jsou nebytové prostory, které byly vždy k prodejně využívány.

Dlouho let zde byla nápojka a poslední rok právě ta konfekce. Takže lidé jsou i zvyklí, že tady obchod s oblečením byl.

Pomohla Vám nějaká finanční dotace nebo jste měla svoje vlastní zdroje? Vybavení takového obchůdku něco stojí.

Určitě mi hodně pomohla dotace od úřadu práce, kterou jsem dostala právě na vybavení obchodu – stojany, věšáky a další. Tuto dotaci jsem dostala díky dobře připravenému podnikatelskému plánu a taky jsem tam šla opravdu přesvědčená a motivovaná, že to dělat chci a budu a že jsem si jistá, že to vyjde. I když jsem měla obavy, jestli něco vůbec dostanu, nakonec jsem dotaci 40 000,- Kč obdržela a jsem za ní moc ráda. Hodně mi to pomohlo. A – samozřejmě podpora manžela! Je mi oporou, fandí mi a se vším se na něj mohu obrátit.

Jak se vám podaří sladit práci a rodinu? Máte otevřeno od 9.00 do 17.00 hodin odpoledne s hodinovou přestávkou na oběd. To je dost časově náročné!

To ano, ale budu se zde střídat s paní na výpomoc, abych mohla vyzvedávat děti ze školky a školy. Zatím jsme domluveny na odpoledne, kdy nebudu v obchůdku. Ale budu většinou doma, to znamená, že vlastně stále připravená řešit případné nenadálé situace v obchodě. Občas vypomůžou babičky, když bude potřeba. Člověk prostě nemůže stále jen čekat, až za ním práce přijde. Musí se aspoň pokusit něco podniknout. A dokud nevyzkoušíte, že to jde, nebo nejde, nemůžete soudit.

**Máte ještě nějaké další vize ke svému podnikání?
Rozšíření o další doplňky nebo další oblečení?**

Zatím je opravdu velmi nutné vyzkoušet si, jak půjdou na odbyt ty kousky, které mám v obchodě nyní. Co se lidem líbí nejvíc. Poslouchat zákazníky, jaké jsou jejich nápady a tužby, co by si rádi oblékli a přizpůsobit se jim nabídkou. Chci poznat, co je pro mé zákazníky nejlepší a rychle reagovat. A potom se uvidí, co přijde. Nyní je potřeba se rozjet!

Tak, chutě do toho, přežeme hodně štěstí a pevné nervy a děkujeme za rozhovor.

Absolventi poradenství v Semilech

Dne 24. ledna 2014 jsme předávali osvědčení o absolutoriu poradenství v projektu „Na vlastní noze“ v Semilech. Vyzpovídali jsme účastníky, co plánují dál, jaké mají vize a proč se třeba rozhodli dál hledat zaměstnání a (prozatím) nepodnikat.

Paní **Renata** se věnuje kosmetice a vizážistice.

Poté, co si s lektorkou pořádně propočítala veškeré náklady a čas spojený s tím, aby nebyla ve ztrátě, bude se kosmetice věnovat spíše ve volném čase a pokusí se pracovat na normální pracovní úvazek.

Zatím má příliš malé dítě, aby svému vlastnímu byznysu věnovala všechn čas. Priorita je jiná.

Paní **Bohunka** má složitější situaci. Žije se synem se zdravotním postižením a do projektu vstoupila, aby si ujasnila, zdali může doma, zatímco je syn ve škole, šít dekorace a patchworkové deky. Prostřednictvím cash-flow si ujasnila, že vlastní podnikání,

aby bylo rentabilní, vyžaduje mnohem více času, než nabízí dopoledne. Poté se již potřebuje věnovat synovi, a tudíž by pro ni podnikání bylo velmi riskantní.

Radek se chce věnovat stavebním pracím a do začátku potřebuje finanční podporu pro nákup potřebných nástrojů. Je to šikovný stavebník, který s tím má již své zkušenosti, ale pouze jako zaměstnanec. Chtěl by se dostat na volnou nohu.

Poradenství a cash flow mu ukázalo, že má šanci se v této oblasti slušně uživit a s lektorkou sestavili takový podnikatelský plán, který také předložil na úřadu práce a zažádal o dotaci na zařízení. Věříme, že vše dopadne dobře a Radek začne co nejdříve podnikat.

Paní **Monika** začíná podnikat. Otevřela si krámeček se svými výrobky – vždy se věnovala suché vazbě. Zároveň zde prodává i výrobky žen z projektu „Na vlastní noze“.

Doufáme a přejeme jí, aby se jí dařilo a všechno šlo, jak potřebuje.

Paní **Martina** se rozhodla podnikat v oblasti hlídání dětí. Po pečlivém průzkumu trhu, kdy zjišťovala, jak by její služby přijímali potenciální zákazníci a jaký by o hlídání byl zájem v lokalitě, ve které žije, musela z toho záměru ustoupit a rozhoduje se, co dál. Prozatím hledá dále práci

a věří, že se jí jednou její záměr podaří naplnit.

Markéta má velmi šikovné ruce. Ráda by v šití a opravách oděvů začala co nejdříve podnikat. V rámci projektu si zpracovala podnikatelský plán a záměr, s kterým, jak doufá, uspěje v žádosti o dotaci na kvalitní šicí stroj, aby mohla začít podnikat co nejdříve. Držíme jí palce!

Paní **Zuzana** se také velmi ráda věnuje výtvarné tvorbě, ale prozatím jí tato tvorba z papíru, ale také hedvábných šátků, neumožní postavit se na vlastní nohy a užít se tím.

Díky tomu, že měla možnost spočítat si náklady a výdaje v rámci finančního plánu, si uvědomila, že není možné se touto krásnou kreativní činností uživit. Dál hledá práci na hlavní pracovní poměr a svou kreativitu uplatní v rámci volnočasových aktivit.

Proč se tedy účastníci rozmyslí a nevstoupí na cestu drobného podnikání?

Spočítají si, že by je jejich zájmy většinou neuživily. Mají obavu z času věnovanému podnikání v jeho začátku, který jim znemožňuje sladit práci a rodinu (především u žen). Nebo je to strach, že by se neuživilí a měli spíše více starostí, než kdyby si našli zaměstnání.

Kdo se na cestu vlastního podnikání vydá, musí posbírat odvahu, mít jasný záměr a prozkoumaný trh, že jeho produkt či služba bude žádaná a v neposlední řadě musí mít velkou podporu v rodině.

Na protější straně: workshop „Dobré praxe v podnikání“, konaný v Turnově v lednu 2014.

4. Dobré praxe v podnikání

Workshopy s názvem „Dobré praxe v podnikání“ byly v projektu cíleně zaměřeny na setkávání účastníků projektových aktivit s podnikateli, kteří již mají svou podnikatelskou dráhu úspěšně rozjetou. Stěžejním cílem takového workshopu bylo předávání zkušeností a upozornění na časté překážky a problémy, které musí začínající podnikatelé řešit. Kontakt s osobami již podnikajícími přinesl absolventům programu nové úhly pohledu, nové postřehy a motivaci.

Krise rovná se změna

Rozhovor s paní Jitkou Pechovou, podnikatelkou v oboru masáže a vizážistka z České Lípy

Co vás vedlo k tomu, že jste začala podnikat?

Po skončení rodičovské dovolené jsem se nemohla vrátit do své práce. Pracovní místo bylo zrušeno. Sehnat práci bylo těžké, jelikož jsem měla malé dítě a žádnou blízkou osobu na hlídání dítěte v případě nemoci. Na rodičovské dovolené jsem si začala přivydělávat prodejem bylinných produktů. Klientelou jsem byla přivedena na myšlenku zařízení salónu s masážími.

Jaké byly vaše největší obavy na začátku podnikání?

Jak vše časově skloubit. Práci a rodinu.

Kdo vás nejvíce podpořil v začátcích podnikání?

Moje kamarádka – vlastnila salón s pedikúrou – a moje švagrová, fyzioterapeutka.

Co vás drželo „nad vodou“ ve chvílích, kdy se Vám nedařilo podle vašich představ. Jak jste krizi dokázala překonat?

Má víra a cíl, že to dokážu přes všechny překážky. Také dokázat to svému pesimistickému manželovi. Krize mě vždy vyburcovala k tomu, že musím něco změnit, přidat, jinak z toho „rozjetého vlaku“ vystoupím a skončím na úřadu práce. Krize rovná se změna.

Jak jste sháněla informace potřebné k započetí podnikání?

Tenkrát ještě nebyl tak rozšířený internet, takže různé jsem volala na příslušné úřady a dále zjišťovala informace od známých podnikajících osob.

Která informace Vám na začátku podnikání chyběla a její absenci jste na svém podnikání zásadně pocítila?

Nevěděla jsem, že mohu přerušit živnost na určitou dobu, takže mi to komplikovalo život v období tzv. podnikatelských krizí.

Bez kterých tří věcí podle Vás nemá smysl o zahájení podnikání vůbec uvažovat?

Bez motivace, jasného cíle, pozitivního myšlení a bez základních finančních zdrojů.

Kdybyste se rozhodovala dnes, začala byste podnikat?

Ano, ale hodně bych přemýšlela, v jaké oblasti začít podnikat.

Myslíte, že to dnes mají začínající podnikatelé lehčí nebo těžší než před deseti lety? V čem?

Na to se nedá jednoznačně odpovědět. Dnešní doba přináší lepší přístup k informacím díky internetu, internetovým obchodům, projektům pro začínající podnikatele. Ale zase je těžší najít oblast, ve které je mezera na trhu. Podmínky pro podnikání jsou přibližně stejné, jako byly před deseti lety. Myslím si, že úspěšně podnikat se dá i v oblastech, které jsou již na trhu. Důležité je jít si za svým snem a vydržet. A bohužel také počítat se závistí i pesimismem ve svém okolí.

Myslíte, že projekt „Na vlastní noze“ začínajícím podnikatelům může pomoci?

Sama jsem měla možnost vidět, jak se během několika týdnů dokáže změnit člověk bez sebevědomí v člověka vyzařujícího pohodu a zdravé sebevědomí. Takových projektů by mělo být více. Kdybych měla možnost, uspořádala bych ještě projekty „Na vlastní noze II., III.“ atd., ve kterých by si současní podnikatelé, kteří prošli základním projektem, mohli vzájemně předávat dobré zkušenosti a vzájemně se povzbuzovat do dalšího podnikání. Za důležité ještě považuji vlastní sebekázeň, umět si zorganizovat čas. Počítat s tím, že vám nikdo nedá nic zadarmo. Za to máte osobní i finanční svobodu. Přeji všem budoucím podnikatelkám a podnikatelům hodně úspěchů.

5. Sladění práce a rodiny

Většina žen, které se vrací z rodičovské dovolené na trh práce, řeší stejný problém, a to – jak se podaří to všechno sladit dohromady. Ne všechny mají zázemí takové, aby přechod byl plynulý a bez stresů.

To samé prožívají lidé, kteří se chtějí etablovat na trhu práce jako drobní podnikatelé a živnostníci. Většinou vědí, že je potřeba věnovat začátku svého podnikání více času. A v tu chvíli nastává rozpor a přicházejí pochybnosti a strach.

Vždy je dobře, když se člověk nechá inspirovat dobrými příklady svého okolí a hledá takové cesty, které pro něj budou ty pravé.

V dalším textu je možné se podívat na čas a uvědomit si, jak to má každý z nás ve svém životě nastavené. Text je doplněn praktickými úkoly.

Tento pohled je dobré vzít si jako inspiraci.

Vnímání času

Chronos – měřitelný, technický čas

Převládající vnímání času v naší kultuře je podle matematicky měřitelného času. Ten je odvozen od pravidelnosti a řádu odpozorovaného v přírodě (pohyby planet, pravidelné střídání fází měsíce, roční období atd.).

Na měřitelném čase je založena veškerá organizace, všechny vyspělé kultury dokázaly různým způsobem měřit čas a řídit se dle něj.

Také o vnímání času lze prohlásit – „dobrý sluha, ale zlý pán“.

Aktuální požadavky v pracovní sféře, neustálé zvyšování efektivity, výnosů, zisků, produktivity...

Vede k tomu také známé přísloví, že „čas jsou peníze“. Snahou je tedy za dané množství času stihnout maximální množství úkolů a povinností, které vedou v budoucnosti k (větším) příjmům, zisku, zabezpečení. Prožívání času je pak až příliš spojeno s našimi očekáváními, cíli a výsledky.

To může v souvislosti s vnímáním času „chronos“ vést k silnému stresu a pocitu, že času se nám nedostává, že ho máme málo, že letí... Čas se nám odcizuje, není náš, ale je vnímán jako něco, co nás ovládá zvenčí, co diktuje pravidla našeho života až příliš.

Určitě jste mnohokrát v životě použili ono známé: „**Nemám čas...**“. Zkuste se zamyslet, na které aktivity ve vašem životě se vám nedostává dostatek času a napište je do pracovního listu (např. nemám čas chodit cvičit, nemám čas na péči o zahradu, nemám čas na návštěvu příbuzných ...).

Nemám čas ...

1.
2.
3.
4.
5.

Nyní si dopište před každou aktivitu slůvko „nechci“.

Zamyslete se nad tím, na které aktivity opravdu nemáte čas? Na které aktivity nemáte čas z důvodu, že nepatří mezi vaše priority? ...

Uvědomte si rozdíl mezi pojmy – nemám čas a mám jiné priority!

Co mi může pomoci efektivněji využívat můj čas?

4 základní principy

- organizování pomocí seznamů,
- neustálá kontrola sběrných míst (tzv. schránek, in-boxů),
- pravidlo 2 minut (pokud úkol nevezme více než 2 minuty, udělejte jej hned),
- týdenní zhodnocení.

Metoda „Pomodoro“

Jedná se o velmi jednoduchou metodu organizace času a práce. Spočívá v nastavení krátkých časových bloků, kdy se budete dané činnosti věnovat s maximálním soustředěním a nasazením. Po tomto časovém bloku následuje přestávka.

Název *pomodoro* vychází z podoby kuchyňské minutky, kterou používal zakladatel této metody, Francesco Cirillo.

Časový úsek, věnovaný soustředění se na jeden úkol, tzv. *pomodoro* jednotka, by měla být dlouhá 25 minut. Dle výzkumů je 25 minut právě doba, kdy je mozek dospělého člověka schopen maximálního soustředění. Po této době následuje přestávka v délce cca 3 – 5 minut. Aby byla přestávka skutečnou přestávkou, je nutné se při ní věnovat

jiné činnosti než v rámci *pomodoro* jednotky. Po čtyřech jednotkách *pomodoro* následuje delší pauza, cca 30 minut.

Důležité je si *pomodoro* jednotky skutečně měřit a dodržovat pravidelný rytmus přestávek mezi nimi. Výhodou metody je rozplánování práce do krátkých časových bloků, což je vhodné např. pro osoby pracující v prostředí, kde není možné pracovat v delších blocích (např. z důvodu častého vyrušování ze strany kolegů, dětí, apod.). Další výhodou jsou povinné přestávky mezi jednotlivými bloky. Pokud se člověk dostane do časového stresu, má tendenci přestávky ze svého pracovního dne zcela vypouštět. Pochopitelně se dostaví vyčerpanost, která v důsledku snižuje naši výkonnost, zpomaluje naši práci a zvyšuje riziko chyb. I když nám přestávky mohou připadat zbytečné, investovat do nich svůj čas se ve finále rozhodně vyplatí.

Kairos – čas jako hodnota a kvalita

Vnímání času „kairos“ nás vede k vnímání času jako určité hodnoty, která je přítomná, sami ovlivňujete její úroveň, nemůže jí být nedostatek.

Pro spokojenost v našem životě je ideální naučit se také tomuto vnímání času.

Co nám k tomu může pomoci?

Nastavení si skutečných přestávek a především *rituálů*.

Význam *rituálů* je značný. Rituály byly součástí každé kultury, pojily se buď s určitou fází roku nebo událostmi v životě člověka/komunity. Pomáhaly lidem zpracovat náročná přechodová období, připravovaly je na nové, pomáhaly loučit se... Dávaly tak jejich času rytmus a nový rozměr.

PŘÍKLADY NAŠICH PRAVIDELNÝCH RITUÁLŮ:

Vánoce, Velikonoce, slavení narozenin, svátků

PŘÍKLADY NAŠICH NEPRAVIDELNÝCH RITUÁLŮ:

svatby, pohřby, různá jubilea

Význam a důležitost rituálů v životě je nepopiratelná. Zkuste se zamyslet, které rituály provázejí právě váš život. Popřemýšlejte, zda vám přinášejí opravdu to, co od nich očekáváte.

MÉ RITUÁLY:

Mé rituály v rámci roku: _____

Mé rituály v rámci měsíce: _____

Mé rituály v rámci týdne: _____

Mé rituály v rámci dne: _____

Můj tip na nové rituály: _____

V naší současné kultuře se řada rituálů vytrácí. Přitom i pro nás, nebo možná právě pro nás, je význam rituálů velmi důležitý. Rozlišit můžeme dva druhy rituálů:

1) „extra čas“

Jedná se o narozeniny, svatby, různá výroční setkání, pravidelné firemní oslavy, jubilea, maturita/promoce...

2) obyčejné věci provedené neobyčejným způsobem

Např. způsob, jakým se ráno chystám na nový den, způsob jak se loučím s uplynulým dnem, způsob, jak se doma stravujete, pravidelný víkendový rituál (např. pravidelná návštěva, procházka...) apod.

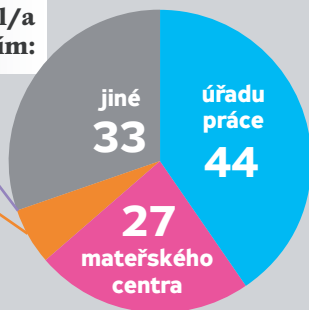
6. Výsledky dotazníkového průzkumu mezi absolventy poradenství

(výběr z možností, zodpovězeno 112×)

O projektu „Na vlastní noze“ jste se dozvěděl/a prostřednictvím:

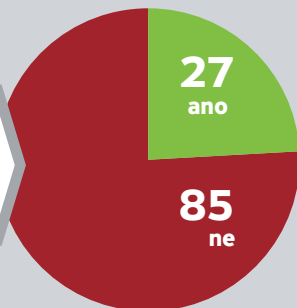
reklamy v tisku (0)

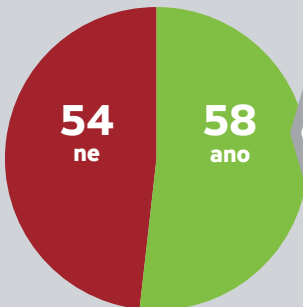
reklamy v rádiu (8)

Dostal/a jste v poradenském programu všechny potřebné informace?

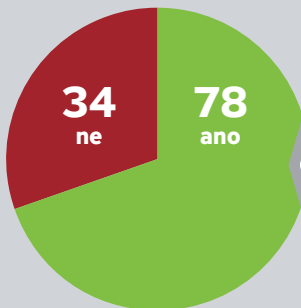
Myslíte si, že veřejně dostupné informace (např. na internetu) jsou dostatečné pro vstup do podnikání?

Pomohly vám doporučené odkazy (např. www.ipodnikatel.cz) v lepší informovanosti v oblasti podnikání, v orientaci v aktuálních zákonech a legislativě?

Myslíte si, že další vzdělávání a rozšiřování znalostí a dovedností v oblasti podnikání je pro vás důležité?

Využil/a jste nebo plánujete využít rekvalifikační kurzy nebo další vzdělávání od úřadu práce nebo jiných subjektů?

Část pouze pro osoby podnikající (zodpovězeno 38× až 39×)

Pomohl vám poradenský projekt k motivaci vstoupit do volné živnosti?

**Bylo podnikání
východiskem
z vaší situace na
současném
trhu práce?**

**1
ne**

**38
ano**

**Cítíte jako důležité
dostávat informační
podporu v začátcích
podnikání?**

**Vstoupil/a jste
do podnikání na
základě vašich
vizí a snů?**

Měl/a jste zajištěné dostatečné zázemí v rodině pro rozjezd podnikání?

Využil/a jste finanční dotace od úřadu práce?

Jakou podporu potřebují začínající podnikatelé nejvíce? Označte, prosím, dle důležitosti:

(seřazeno dle důležitosti, zodpovězeno 112×)

Zdroje, kontakty, závěr

Zdroje:

- 1) *Mamavpraci.cz* [online], 2013. Dostupné na <http://www.mamavpraci.cz/mama-zin/rodina-a-vztahy/skolky-ach-ty-skolky>
- 2) Statistická ročenka MŠMT
<http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>
- 3) JANOVSÁ, M. *Jaké jsou typy alternativních úvazků* [online]. [2008-11-27]. Dostupné na <http://www.emzda.cz/otazky-a-odpovedi/>
- 4) www.pracezeny.cz
- 5) Operační program (OP) je základní strategický dokument finanční a technické podpory pro konkrétní tematickou oblast nebo konkrétní region. OP zpracovávají členské země EU. V OP jsou podrobně popsány cíle a priority, kterých chce daná země v dané oblasti dosáhnout v aktuálním programovacím období. OP obsahuje popis typových aktivit, na které je možné čerpat prostředky Strukturálních fondů EU. V rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) je realizován i tento projekt.
- 6) Svaz průmyslu a dopravy <http://www.spcr.cz/realizovane-projekty/zavery-z-konference-flexibilni-formy-prace-aneb-jak-to-vidi-zamestnavatele>
- 7) Mateřská a rodičovská dovolená jsou instituty upravené zákoníkem práce a týkají se tak pouze zaměstnanek. Žena, která je OSVČ sice může pobírat peněžitou pomoc v mateřství (byla-li účastna dostatečně dlou-

hou dobu nemocenského pojištění), ale nemá mateřskou dovolenou, poté pobírá rodičovský příspěvek, ale není na rodičovské dovolené. Ženy, kterým peněžitá pomoc v mateřství nenáleží, pobírají od narození dítěte rodičovský příspěvek, ale nejsou na mateřské ani rodičovské dovolené.

- 8) KŘÍŽKOVÁ, A., VOHLÍDALOVÁ, M. Kdo se bojí zaměstnané matky? v *Práce a péče*. 1. vyd. 2008, Praha: Sociologické nakladatelství, 2008, st. 86. ISBN 978-80-86429-94-6
- 9) Český statistický úřad www.czso.cz
- 10) <http://www.platy.cz>
- 11) <http://www.jarodic.cz/cz1/jak-jsou-na-tom-ceske-matky-na-trhu-prace.php>
- 12) <http://www.podnikatelka.info/zacatek-podnikani-a-rodicovska-dovolena-jde-to-dohromady/>
- 13) <http://www.realitnikariera.cz/novinky/srovnani-vyhod-a-nevyhod-zamestnaneckeho-pomeru-s-podnikanim.html>

Kontakty:

Spirála Turnov, o.s.

Občanské sdružení Spirála Turnov bylo založeno v roce 2011. Mezi jeho hlavní cíle patří realizace a podpora aktivit zaměřených na adaptabilitu a uplatnění na trhu práce zejména těch osob, kterým hrozí sociální vyloučení (osoby se zdravotním postižením, pečující o děti do 15 let, osoby starší padesáti let). Přípravuje a realizuje projekty, které napomáhají uvedeným cílovým skupinám s návratem na

trh práce, zvyšují jejich šance na uplatnění, a to prostřednictvím standardních i inovativních nástrojů.

Mezi další poslání sdružení patří realizace projektů v oblasti celoživotního vzdělávání a poradenství či spolupráce v oblasti sociálních služeb. Mezi aktivity patří také podpora sociální ekonomiky a vzdělávání jiných subjektů v oblasti sociálního začleňování znevýhodněných osob, a dále projekty zaměřené na podporu v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a trvale udržitelného rozvoje.

Organizace funguje také jako chráněná dílna a zaměstnává formou chráněného pracovního místa osoby se zdravotním postižením, zejména na pozici administrativního pracovníka či pracovnice.

Adresa:

Dělnická 243

513 01 Semily

WWW: www.spiralaturnov.cz

Tel.: +420 481 311 698

E-mail: info@spiralaturnov.cz

Centrum pro rodinu NÁRUČ, o.s.

Nestátní nezisková organizace, která byla založena v roce 2000. Hlavní činností je provoz rodinného centra. Je členem Sítě mateřských center, nositel ocenění společnost přátelská rodině a držitel statutu organizace uznané MPSV pro činnosti v oblasti prorodinných aktivit na rok 2010-2012.

Nabízí prostor pro setkávání dětí a rodičů, organizuje volnočasové aktivity, kurzy pro osobní i odborný růst, tvůrčí aktivity pro děti a dospělé, společné výlety, slavnosti, pobyty, besedy a semináře, poradenství, hernu, miniškolu. Centrum je otevřené široké veřejnosti.

Aktivity centra jsou zajišťovány zaměstnanci a dobrovolníky. Programy a projekty jsou garantovány odborníky z oblasti dětské psychologie, speciální pedagogiky, waldorfské pedagogiky, sociálního poradenství.

Adresa:

Skálova 540

511 01 Turnov

WWW: www.naruc.cz

Tel.: +420 775 964 314

E-mail: naruc.turnov@seznam.cz

Závěr:

Pro realizační tým i lektory a poradce se stal projekt „Na vlastní noze“ oslavou naší společné práce. Nezapomenutelný zážitek s několika desítkami úžasných žen (i několika úžasnými muži) – vyladěných a připravených dělat ve svém životě kroky pro zlepšení osobního života a svého blízkého i vzdálenějšího okolí. Dny plné inspirace, radosti, vzájemné podpory a posílení vědomí, že pozitivní změny v životě jsou možné často i nad rámec vlastní fantazie...

Projekt „Na vlastní noze“ nabídl jedinečnou možnost, jak začít podnikat bez zbytečných chyb a neztrácet tak čas, energii a peníze. Budoucím podnikatelkám a podnikatelům byl průvodcem a rádcem od začátku jejich podnikání i po jeho rozjezdu. Od října 2012 do konce května 2014 prošlo projektem v celém Libereckém kraji přes 200 osob a poradenským programem pro začínající podnikatele pak bezmála 150 osob.

„Díky projektu Na vlastní noze jsem získala konkrétní představu o tom, jak začít podnikat, a co všechno podnikání obnáší,“ uvedla Dáša Sztymonová, jedna z turnovských účastnic. „Jsem ráda, že jsem programem prošla, po několika letech na mateřské a rodičovské dovolené mi účast v projektu dodala motivaci a odvalu postavit se na vlastní nohy,“ dodává a dále pokračuje: „Projekt můžu vřele doporučit. Tolik informací a zkušeností vám v dnešní době zadarmo nikdo nedá.“

Účastníci dostali díky podpoře Evropského sociálního fondu možnost zdarma absolvovat velmi kvalitní dvouměsíční poradenský program. Při individuálních konzultacích s lektory se mohli v soukromí zeptat na konkrétní otázky týkající se rozjezdu jejich budoucího podnikání. Během kurzu Obsluha PC se naučili vytvářet jednoduché webové stránky a získali přehled o dalších metodách propagace a marketingu pro své služby nebo produkty. Za pomoci poradců si zpracovali podnikatelský plán a realistickou finanční rozvahu, aby se vyhnuli chybám, které jim na začátku hrozí. Příjemné bylo i to, že mohli využít možnost proplacení jízdného z místa bydliště do místa projektových aktivit nebo uplatnit nárok na proplacení nákladů na hlídání dětí během konání programu. Po založení živnostenského listu měli příležitost zdarma využívat vybavenou kancelář nebo si domluvit bezplatnou konzultaci s odborníky na oblast marketingu, práva, komunikace, ICT nebo účetnictví a daňové evidence.

Projekt byl určen pro rodiče pečující o děti do 15ti let, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní, ve výpovědní lhůtě nebo jim ztráta zaměstnání bezprostředně hrozí. Mohly se do něj zapojit maminky na rodičovské dovolené a dále i ti, kdo už podnikat začali. Pro ně byl pak připraven individuální poradenský program.

Grantový projekt č. CZ.1.04/3.4.04/76.00114
**„Podnikání jako flexibilní forma uplatnění
na trhu práce“**

Realizátor projektu: Spirála Turnov, o. s.
Partner projektu: Centrum pro rodinu Náruč, o. s.
Dodavatel poradenského programu:
Most ke vzdělání – Bridge to education, o. s.

Realizační tým:

MILAN NÁVOJ — Manažer projektu

RENATA DOSTOVÁ — Finanční manažerka

ALENA ZÁVŮRKOVÁ

Koordinátorka Center podpory podnikání

KATEŘINA NOSKOVÁ/ MONIKA KABÁTOVÁ

Expertky na rovné příležitosti

JANA RAKONCAJOVÁ/ TEREZA LINHARTOVÁ

Expertky na podporu podnikání

RADKA KANTOROVÁ

Expertka na problematiku marketingu

EVA HONZÁKOVÁ — Expertka na problematiku práva

ALEXANDRA OLASZOVÁ

Expertka na problematiku účetnictví a daňové evidence

KATEŘINA KOVÁŘOVÁ

Expertka na problematiku komunikace

LIBOR VLČEK — Expert na problematiku ICT

Farmářský den v Jablonci nad Nisou, červen 2013. V sedmi zapůjčených stáncích mohly účastnice projektu v rámci průzkumu trhu nabízet své vlastní rukodělné výrobky.

NA VLASTNÍ NOZE

Shledáváte se někdy s výrobky, které jsou vyrobeny z přírodních materiálů a jsou to vaše vlastní výrobky? Pokud ano, jak často? Jak často je prodáváte? Jak často je prodáváte? Jak často je prodáváte?

Podpora projektu

Logo of the European Union and other logos.